
RASISTA

Bezobrazova, Chládková, Nimčová, Pánková, Šmrhová

„Nejsem přeci žádný rasista. Mě nevadí, když je někdo jiný pleti nebo jinýho náboženství. Ale vadí mi, když se neumí chovat. Nemůže si přece myslet, že mu všechno projde. Ten smrad z jejich bytu je fakt děsnej. Vaří pořád nějaký ty jejich jídla a když jsem za nima šel, aby si zavřeli okna, že ten jejich smrad jde k nám nahoru, byli ještě drzí a že je to prej jejich byt a budou si dělat, co chtějí. Jenže tady je přece v Čechách, ne někde na Sibiři. Nemůže si dovolit to, co doma. A jestli chce, tak ať si jde tam, odkud přišel.“

POSTOJE

- **Postoj** je relativně trvalé hodnocení nějakého objektu, osoby, skupiny nebo jevu
- Obsahuje tři složky:
 - **Kognitivní** - „Nemůže si dovolit to, co doma“ → víra v to, že přistěhovalci nerespektují místní normy
 - **Emocionální** - podráždění a odpor vůči „smradu z bytu“
 - **Behaviorální** - pokus o konfrontaci a přání, aby „šel zpět, odkud přišel“
- **Explicitní postoj** – vědomý a vyjadřovaný (např. „nevadí mi jiná pleť“)
- **Implicitní postoj** – automatický, neuvědomovaný (např. negativní emoční reakce na „jejich jídla“)
- **Kognitivní disonance (Festinger)**
 - Výrok ukazuje snahu tento rozpor vyřešit („nejsem rasista“ vs. „ať jde zpátky“)

STEREOTYPY

- Implicitní / Explicitní stereotypy
 - Implicitní stereotyp - "Nejsem žádný rasista, ale..."
- Autostereotypy / Heterostereotypy
 - Heterostereotypy - nečlenské sociální kategorie
- Etnocentrismus - "Tady je přece v Čechách, ne někde na Sibiři" - porovnávání kultur a považování vlastní kulturní normy jako jediné správné
- Teorie sociální identity – Tajfel a Turner - favorizování in-group oproti out-group - "my vs. oni"

DEHUMANIZACE

- Definice dehumanizace:
 - snižuje empatii
 - umožňuje diskriminaci, soc. vyloučení a někdy i fyzické útoky
 - obranný mechanismus
- Typy dle Haslama: animalistická a mechanistická
- „Smrad z jejich bytu" - „vaří nějaký ty jejich jídla"
- Přisuzovány nižší formy lidství
- Lidé zobrazováni jako necivilizovaní, primitivní

AKULTURAČNÍ STRATEGIE, MIKROAGRESE

1. Akulturační strategie (Berry, 2007)

- **Asimilace**: vzdání se původní kultury, splynutí s většinou
- **Integrace**: kombinace obou kultur
- **Separace**: odmítnutí majority, udržení původu
- **Marginalizace**: ztráta obou vazeb

2. Rasová mikroagrese (Sue et al., 2008)

- Drobná každodenní sdělení, která ponižují nebo zpochybňují identitu příslušníků menšin
- Nejsou vždy úmyslná, ale mají *psychologický dopad*

ZDROJE

- Berry, J. W. (2007). Acculturation strategies and adaptation. In J. E. Lansford, K. Deater-Deckard, & M. H. Bornstein (Eds.), *Immigrant families in contemporary society* (pp. 69–82). The Guilford Press.
- Sue, D. W., Capodilupo, C. M., & Holder, A. (2008). Racial microaggressions in the life experience of Black Americans. *Professional Psychology: Research and Practice*, 39, 329–336.